

CEA pleit voor nadrukkelijker onderscheid in bevoegdheid tussen AA's en RA's

Het wetsvoorstel Wet op het accountantsberoep (Wab) maakt nu een zeer beperkt onderscheid tussen de bevoegdheid van AA's en RA's. In de toekomst zijn uitsluitend RA's nog bevoegd om wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang (OOB) uit te voeren. Met dit onderscheid wil de wetgever enerzijds het in de praktijk ervaren onderscheid tussen de beide titels juridisch uitdrukken en anderzijds meer ruimte scheppen om de AA-opleiding beter aan te laten sluiten op de MKB-praktijk waarin de AA werkzaam is (zie §4.2 MvT). Dit laatste is echter een misvatting omdat het verschil in vakbekwaamheidseisen (in de wet aangeduid als eindtermen) voor accountants die wel en niet bevoegd zijn om jaarrekeningcontroles bij OOB's uit te voeren slechts marginaal is.

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA)¹ pleit daarom voor aanpassing van het wetsvoorstel, zodat het onderscheid in de AA- en RA-opleiding in de toekomst wel beter gemarkeerd kan worden. De AA-opleiding kan dan meer worden toegespitst op de feitelijke beroepsuitoefening van AA's ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf (MKB) en zo kan een belangrijke kwaliteitsverbetering van de AA-opleiding worden gerealiseerd.

De analyse in de MvT dat accountantsopleidingen, in het bijzonder die van de AA die specifiek als adviseur van het MKB opereert, niet goed aansluiten op de beroepsuitoefening van accountants is juist. CEA constateert een sterk toenemende discrepantie tussen de eindtermen en de functie-uitoefening van accountants. Momenteel hebben AA's en RA's dezelfde bevoegdheid om wettelijke jaarrekeningcontroles uit te voeren. Het gevolg hiervan is dat CEA – noodzakelijkerwijs – de eindtermen voor de opleiding tot AA en RA gelijk heeft gesteld.

Het is van belang dat de opleidingseisen beter aansluiten op de feitelijke beroepsuitoefening in de praktijk. Dat kan door meer dan nu wordt voorgesteld te differentiëren in de controlebevoegdheid van AA's en RA's en de opleidingseisen daarop af te stemmen. Binnen de huidige structuur van het wetsvoorstel kan de gewenste differentiatie op twee manieren worden gerealiseerd:

1. Door in artikel 393 BW 2 de wettelijke jaarrekeningcontrole bij grote rechtspersonen exclusief voor te behouden aan RA's. Daartoe zou de wet de controlebevoegdheid van de AA en RA moeten koppelen aan de groottecriteria van ondernemingen, zoals bepaald in artikel 397 BW 2. Grote rechtspersonen zijn ondernemingen die voldoen aan twee van de volgende drie criteria: ten minste 250 werknemers, omzet groter dan € 35 miljoen en activa groter dan € 17,5 miljoen.
2. Door de definitie van OOB zodanig te verruimen dat ook grote ondernemingen daaronder vallen evenals (andere) organisaties met een publieke functie (naast de beursgenoteerde ondernemingen, banken en verzekeringsmaatschappijen die al als OOB worden gekwalificeerd), zoals pensioenfondsen, energiebedrijven, vervoersbedrijven, universiteiten, hogescholen, gemeenten, provincies.

Het onder 1 genoemde alternatief is wetgevingstechnisch wellicht de meest zuivere oplossing, maar met beide alternatieven kan vrijwel hetzelfde effect worden bereikt.

Overigens is in de Europese Unie – mede naar aanleiding van de voorstellen van Eurocommissaris Barnier – een beweging gaande om te komen tot een ver(der)-gaande differentiatie in de regelgeving van OOB's en het grootbedrijf aan de ene kant en het midden- en kleinbedrijf aan de andere kant. Deze differentiatie in regelgeving is gerechtvaardigd vanwege het verschil in aard en omvang en de afwijkende kring van belanghebbenden van de ondernemingen, instellingen en andere organisaties in de genoemde segmenten. Om de administratieve lasten voor het midden- en kleinbedrijf binnen de perken te houden, moet worden voorkomen dat (additionele) regelgeving voor OOB's en/of het grootbedrijf ongewild 'uitstralen' naar het MKB.

---

¹ CEA stelt eindtermen vast voor de accountantsopleidingen en toetst of de eindtermen in voldoende mate in de opleidingen worden gerealiseerd.

Ad 1. Controlebevoegdheid koppelen aan de grootte van ondernemingen

Als de wettelijke bevoegdheid van AA's beperkt wordt tot de jaarrekeningcontrole bij middelgrote ondernemingen, kunnen de eindtermen van de AA-opleiding beter op de feitelijke beroepsuitoefening worden afgestemd, waardoor er meer specifieke aandacht komt voor de dienstverlening van accountants in het MKB. De eindtermen die zien op de kernvakken voor de wettelijke controle kunnen worden beperkt ten gunste van de typische MKB-oriëntatie, waardoor er meer ruimte is voor vakken en thema's op het gebied van bijvoorbeeld strategie, innovatie, risicobeheersing, organisatievraagstukken, financieringsvraagstukken, bedrijfsopvolging, fiscaliteit en commerciële economie. Deze vakken en thema's komen nu nog beperkt aan bod en kunnen meer toegespitst worden op het MKB.

Uit de MvT blijkt dat vanuit het onderwijs juist positief gereageerd is op de voorstellen in de consultatieversie van de Wab, waarin meer en nadrukkelijker onderscheid werd gemaakt tussen opleidingen die specifiek gericht zouden zijn op de wettelijke controle en opleidingen gericht op de adviespraktijk.

De voorgestelde aanpassing maakt het mogelijk om de AA-opleiding optimaal toe te spitsen op de beroepsuitoefening van AA's in het MKB en zorgt daardoor voor een duidelijke kwaliteitsverbetering van de AA-opleiding en van het functioneren van AA's in de praktijk. Met deze aanpassing blijven AA's bevoegd om wettelijke controles van middelgrote ondernemingen uit te voeren en zijn er geen gevolgen voor de publiekrechtelijke status van de beroepsorganisatie en de titelbescherming. Er zijn in de praktijk slechts beperkte gevolgen te verwachten. Kleine ondernemingen die doorgroeien naar middelgroot en daarmee hun jaarrekening moeten laten controleren door een accountant, hoeven niet van accountant te wisselen omdat hij/zij een AA is. De AA kan deze cliënten dan blijven bedienen. Voor grote ondernemingen betekent de voorgestelde aanpassing dat zij hun jaarrekeningcontrole alleen door een RA kunnen laten uitvoeren, iets wat in de praktijk nu al vrijwel altijd gebeurt. De aanpassing geeft als het ware invulling aan de in de MvT geschetste MKB-accountant.

Ad 2 Verruiming OOB-begrip

In het huidige wetsvoorstel zijn alleen RA's bevoegd om wettelijke jaarrekeningcontroles bij OOB's uit te voeren. Momenteel vallen alleen beursgenoteerde bedrijven, banken en verzekeringsmaatschappijen onder dit begrip. Door verruiming van de definitie van OOB zoals onder 2 aangegeven kan in de AA-opleiding zich heel specifiek richten op het MKB.

Dit betekent overigens wel dat accountantsorganisaties die nu geen jaarrekeningcontroles bij OOB's uitvoeren maar wel bij grote ondernemingen, een OOB-vergunning van de AFM moeten krijgen. Naar verwachting gaat het hier echter om een zeer beperkt aantal accountantsorganisaties.

In het huidige wetsvoorstel is voorzien in een overgangsregeling voor AA's om zich om te kunnen scholen tot RA. Deze overgangsregeling als zodanig hoeft door de voorgestelde aanpassing niet te worden verruimd. Vanwege de mogelijke omvang van de groep AA's die het betreft, zou het wel wenselijk zijn als de overgangsregeling bij wet of door de beroepsorganisatie gefaciliteerd zou worden.

Tot slot merken wij op dat een model waarbij het onderscheid in bevoegdheid niet gebaseerd is op titulatuur maar op de differentiatie in de beroepsuitoefening van accountants (AA of RA), MKB of niet-MKB) beter zou zijn. Dat sluit aan bij de toekomstvisie op de accountantsopleiding zoals CEA die in september 2010 heeft gepubliceerd (zie www.ceaweb.nl). Gegeven de structuur van de Wab lijkt een dergelijke exercitie momenteel niet opportuun. CEA dringt er op aan om hiernaar onderzoek te doen.

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de secretaris van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding de heer J.P.M.J. Leerentveld RA RE (0203010400 of 0610514112)